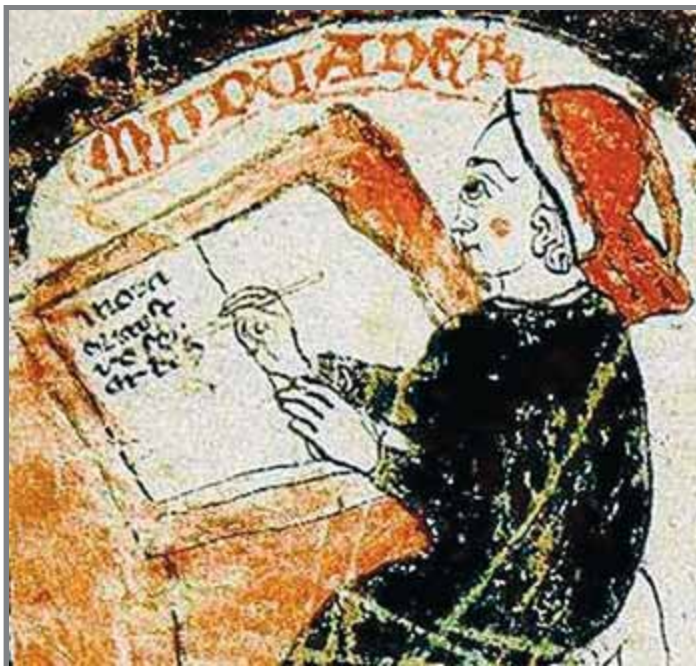

Ramon Muntaner, pur i dur

Diguem-ho de bursada: feia temps que no llegia un assaig tan rodó, tan ben pensat, tan ben articulad, tan ben escrit i tan innovador. Em refereixo, naturalment, a *Vida, viatges i relats de Ramon Muntaner*, de l'ara investigador professional i vocacional Stefano Maria Cingolani.

De fet, estem davant del segon volum d'una magna sèrie de monografies especialitzades que Cingolani vol dedicar als autors de les obres que, equivocadament, coneixem com les Quatre Grans Cròniques. El primer va ser *Jaume I. Història i mite* (2007), ara toca Ramon Muntaner i en el futur hem d'esperar que ens arribaran Bernat Desclot i Pere el Cerimoniós.

D'una tirada, per mitjà d'una operació tripartida, Cingolani ens ha renovat totalment la imatge que teníem de Ramon Muntaner i la seva obra. D'entrada, Cingolani ha bandejat i desterrat tots els equívocs sentimentals, nacionalistes i patriòtics que tradicionalment han envoltat Muntaner i la seva *opera magna*. Després, partint de zero o la *tabula rasa* aristotèlica, l'investigador reconstrueix laboriosament, com un veritable orfebre, la vida i l'obra de Muntaner des dels fets comprovats i contrastats. I, finalment, dreçant-se sobre

aquesta base sòlida, Cingolani desplega gradualment la seva ambiciosa i brillantíssima teoria per interpretar la vida i l'obra de Muntaner.

En el fons, l'objectiu real de Cingolani és triple. D'entrada vol que entenguem correctament la figura de Muntaner i l'autèntic valor de la seva crònica. En segona instància, vol aconseguir apropar Muntaner a la mentalitat contemporània. I, en tercer lloc, vol que nosaltres ens apropem a Muntaner a base d'abordar la lectura directa del seu text. Per aquest motiu, Cingolani ha importat des del món anglo-nord-americà

el concepte del *literary companion*, és a dir, del volum monogràfic que serveix per *acompanyar* la lectura directa de textos o obres remots o difícils. La Cambridge University Press, per exemple, té una excel·lent col·lecció de 331 *companions* sobre obres concretes, autors en general, períodes històrics i tendències estètiques.

Vida, viatges i relats de Ramon Muntaner està dividit en un capítol introductori, que planteja totes les qüestions que s'aniran desenvolupant al llarg de l'obra, i els deu capítols restants que ressegueixen de manera lineal la vida i la carrera del cronista. Ara bé, l'autor sap dotar aquesta estructura historicista tradicional d'una gran vitalitat

perquè la prosa és àgil i precisa i el seu to és personal i irònic i, sobretot, perquè tot el text vibra amb un fil narratiu que opera en profunditat. Ben mirat, tot l'assaig té un valor narratiu: la introducció crea expectatives, els capítols dos al nou despleguen el conflicte, el capítol deu és el clímax i el capítol onze és el desenllaç.

Al llarg de *Vida, viatges i relats de Ramon Muntaner* el lector es queda admirat de la capacitat intel·lectual, la capacitat de síntesi i la capacitat d'anàlisi que Stefano M. Cingolani posa en marxa i sosté al llarg de l'obra. Una obra superlativa. *Chapeau!* *

Fragment del còdex del segle XIV de la 'Crònica de Ramon Muntaner' que es conserva a la Biblioteca de l'Escorial / ARXIU

VIDA, VIATGES I RELATS DE RAMON MUNTANER

Stefano M. Cingolani

Editorial: Base
Barcelona, 2015
Pàgines: 121
Preu: 14,90 euros

NOVEL·LA LLUÍS LLORT

La Menorca del segle XVIII vista amb ulls irlandesos

Marc Moreno, editor de Llibres del Delicte, segell especialitzat en novel·les negres i policiaques, ha decidit obrir portes a d'altres gèneres. La primera mostra de la col·lecció *DeLite* és *Camins sense retorn*, de Josep Masanés, que va ser guardonada amb el 25è premi Josep Saperas que organitza Òmnium Cultural del Vallès Oriental.

Josep Masanés (Barcelona, 1967) fa més de deu anys que viu a Menorca, on ambienta bona part d'aquesta novel·la breu. Ha guanyat diversos premis, i fins i tot va ser finalista del Ramon Llull el 2013.

Camins sense retorn és una obra d'aventures, es podria dir que marineres en la primera part, en què ens mostra amb precisió i riquesa la vida (la mala vida en molts moments) a bord d'un vaixell de l'època. Posteriorment l'aventura es trasllada a la Menorca del 1780, quan l'illa encara era dominada pels anglesos. Masanés narra les peripècies de dos germans irlandesos, Austin i Willie, que són obligats a allistar-se a la marina anglesa i que, circumstancialment, lluitaran contra l'exèrcit espanyol. Les aventures marineres i bèl·liques no tindrien la força que tenen sense el

rerefons humà dels personatges, que és el que els fa universals. Els anhels, les mancances, les pors, les ganes de fugir, de desertar, l'enyor de la terra natal, les fidelitats i traïcions, la valentia i l'honor, entre d'altres sentiments, que Masanés fa viure als seus personatges.

L'autor ofereix aquesta història en 34 capítols curts, en alguns casos molt curts, tècnica amb què imposa un ritme narratiu alt. Cal destacar especialment com és de curós amb la història real i sobretot amb la terminologia concreta de l'època, tant per la banda bèl·lica com de la marinera. *

CAMINS SENSE RETORN

Josep Masanés

Premi Josep Saperas
Editorial:
Llibres del Delicte
Barcelona, 2015
Pàgines: 154
Preu: 12,95